

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

VIII kadencja
Marszałek Senatu
BPS.DPS.030.62.2018

Druk nr 2682

Warszawa, dnia 29 czerwca 2018 r.

Szanowny Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

mam zaszczyt przekazać Panu Marszałkowi podjęte przez Senat - zgodnie z art. 121 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej - na 62. posiedzeniu w dniu 29 czerwca 2018 r. uchwały:

- w sprawie ustawy o tachografach,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o transporcie drogowym oraz niektórych innych ustaw,
- **w sprawie ustawy o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz niektórych innych ustaw,**
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu oraz niektórych innych ustaw,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o własności lokali,

- w sprawie ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej oraz niektórych innych ustaw.

Przyjęcie poprawek Senatu może spowodować konieczność zmiany oznaczeń jednostek systematyzacyjnych, redakcyjnych lub ich fragmentów, w celu zachowania ciągłości numeracji albo ciągłości alfabetycznej, oraz w konsekwencji konieczność odpowiedniej korekty odesłań.

Z poważaniem

(-) Stanisław Karczewski

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 29 czerwca 2018 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy o związkach zawodowych
oraz niektórych innych ustaw**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 7 czerwca 2018 r. ustawy o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz niektórych innych ustaw, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 w pkt 1, w art. 1¹ w pkt 1 wyrazy „oraz ma takie interesy zawodowe związane z wykonywaniem pracy, które mogą być grupowo chronione” zastępuje się wyrazami „oraz ma takie prawa i interesy związane z wykonywaniem pracy, które mogą być reprezentowane i bronię przez związek zawodowy”;
- 2) w art. 1 w pkt 1, w art. 1¹ pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) pracodawcy – należy przez to rozumieć pracodawcę w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 917, 1000 i 1076) oraz jednostkę organizacyjną, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osobę fizyczną, jeżeli zatrudniają one inną niż pracownik osobę wykonującą pracę zarobkową, niezależnie od podstawy tego zatrudnienia;”;
- 3) w art. 1 w pkt 3, w art. 3 skreśla się ust. 2;
- 4) w art. 1 w pkt 3, w art. 3 w ust. 4 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
„Do postępowań w sprawach dotyczących naruszenia zakazu nierównego traktowania w zatrudnieniu z powodu przynależności do związku zawodowego lub pozostawania poza nim albo wykonywania funkcji związkowej wobec innych niż pracownicy osób wymienionych w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego

(Dz. U. z 2018 r. poz. 155, z późn. zm.) o postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy.”;

- 5) w art. 1:
- a) w pkt 3, w art. 5 wyrazy „interesów osób wykonujących pracę zarobkową” zastępuje się wyrazami „interesów osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 i 3–6”,
 - b) w pkt 4, w art. 7:
 - w ust. 1 wyrazy „osoby wykonujące pracę zarobkową” zastępuje się wyrazami „osoby, o których mowa w art. 2 ust. 1 i 3–6”,
 - w ust. 3 wyrazy „osoby wykonującej pracę zarobkową” zastępuje się wyrazami „osoby, o której mowa w art. 2 ust. 1 i 3–6.”;
- 6) w art. 1 w pkt 15 w poleceniu nowelizacyjnym wyrazy „pkt 2 otrzymuje brzmienie” zastępuje się wyrazami „pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie” oraz dodaje się pkt 1 w brzmieniu:
- „1) zajmowanie stanowiska w indywidualnych sprawach pracowniczych w zakresie unormowanym w przepisach prawa pracy oraz w indywidualnych sprawach osób wykonujących pracę zarobkową w zakresie związanym z wykonywaniem tej pracy;”;
- 7) w art. 1 w pkt 26 w lit. b, w ust. 2¹ w pkt 3 wyrazy „podaje w informacji wskazanej w art. 25¹ ust. 2 lub 3, art. 34¹ ust. 2 lub art. 34² ust. 1 lub we wniosku, o którym mowa w art. 25² ust. 2,” zastępuje się wyrazami „w informacji, o której mowa w art. 25¹ ust. 2 lub 3 lub w art. 34¹ ust. 2 lub we wniosku, o którym mowa w art. 25² ust. 2, podaje lub na podstawie w art. 34² ust. 1 wskazuje”;
- 8) w art. 15 przed pkt 1 dodaje się pkt ... w brzmieniu:
- „....) w art. 1 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Tworzy się Radę Dialogu Społecznego, zwaną dalej „Radą”, jako forum trójstronnej współpracy strony reprezentującej osoby wykonujące pracę zarobkową, o których mowa w art. 1¹ pkt 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881 oraz z 2018 r. poz. ...),

zwanej dalej „stroną pracowników”, strony pracodawców, o których mowa w art. 1¹ pkt 2 tej ustawy, oraz strony rządowej, zwanych dalej „stronami Rady.”;”;

9) dodaje się art. 20a w brzmieniu:

„Art. 20a. Reprezentatywne organizacje związkowe i reprezentatywne organizacje pracodawców, o których mowa w art. 23 i art. 24 ustawy zmienianej w art. 15 w brzmieniu dotychczasowym, których reprezentatywność została stwierdzona na podstawie orzeczenia sądowego, o którym mowa w art. 25 ust. 1 tej ustawy, utrzymują tę reprezentatywność przez czas pozostały do upływu okresu 4 lat wskazanego w ust. 2 tego przepisu.”;

10) art. 22 otrzymuje brzmienie:

„Art. 22. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku, z wyjątkiem art. 1 pkt 14 w zakresie art. 25³ ust. 6, który wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia.”.

MARSZAŁEK SENATU

Stanisław KARCZEWSKI

UZASADNIENIE

Senat, po rozpatrzeniu ustawy z dnia 7 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz niektórych innych ustaw, wprowadził do jej tekstu 10 poprawek.

Poprawką nr 1 Senat doprecyzował definicję określenia „osoba wykonująca pracę zarobkową”. Zgodnie z art. 1¹ pkt 1 dodawanym do ustawy o związkach zawodowych, ilekroć w ustawie jest mowa o osobie wykonującej pracę zarobkową – należy przez to rozumieć pracownika lub osobę świadczącą pracę za wynagrodzeniem na innej podstawie niż stosunek pracy, jeżeli nie zatrudnia do tego rodzaju pracy innych osób, niezależnie od podstawy zatrudnienia, oraz ma takie interesy zawodowe związane z wykonywaniem pracy, które mogą być grupowo chronione. Przepis ten mógłby, zdaniem Senatorów, powodować wątpliwości z trzech powodów.

Po pierwsze, wprowadza do ustawy zmienianej terminologię jej nieznaną – w świetle choćby art. 1, art. 4 czy art. 7 ustawy o związkach zawodowych, związki zawodowe reprezentują i bronią osoby wykonujące pracę zarobkową w zakresie ich praw i interesów. Określenie to jest znaczeniowo szersze od „interesów, zawodowych związanych z wykonywaniem pracy, które mogą być grupowo chronione”. Dodatkowo, pojęcie ochrony pojawia się w ustawie o związkach zawodowych wyłącznie w art. 32, określającym środki ochrony trwałości stosunku pracy działaczy związkowych.

Po drugie, proponowana treść art. 1¹ pkt 1 sugeruje, jakoby reprezentowane oraz bronione przez związki zawodowe były tylko interesy zbiorowe (grupowe) osób wykonującej pracę zarobkową, podczas gdy w świetle art. 4 związki bronią interesów zarówno zbiorowych, jak i indywidualnych.

Po trzecie, przepis ogranicza się do ochrony interesów zawodowych, podczas gdy w art. 1 w ust. 1 ustawy o związkach zawodowych mowa jest o ochronie praw i interesów zawodowych i socjalnych

Poprawka nr 2 zmierza do tego, aby definicja pojęcia „pracodawca” w ustawie o związkach zawodowych była spójna z definicją tego określenia zawartą w Kodeksie pracy. Zgodnie z art. 1¹ pkt 2 ustawy o związkach zawodowych, pod tym pojęciem należy rozumieć pracodawcę w rozumieniu art. 3 Kodeksu pracy, a także osobę fizyczną, osobę prawną lub

jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną i do której stosuje się odpowiednio przepisy o osobach prawnych, jeżeli zatrudniają one inną niż pracownik osobę wykonującą pracę zarobkową. Senatorowie uznali, że przepis ten powinien być spójny z definicją pracodawcy zawartą w art. 3 Kodeksu pracy oraz wskazywać, że chodzi o zatrudnienie bez względu na jego podstawę.

Poprawką nr 3 Senatorowie skreślili przepis, który stanowi powtórzenie normy zawartej w Kodeksie pracy. Art. 3 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych stanowiący, iż dochodzenie roszczeń przez pracownika, wobec którego naruszono zakaz nierównego traktowania w zatrudnieniu z powodu przynależności do związku zawodowego lub pozostawania poza nim albo wykonywania funkcji związkowej, następuje na podstawie przepisów rozdziału IIa działu pierwszego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, nie niesie ze sobą żadnej wartości normatywnej. Przepisy rozdziału IIa działu pierwszego Kodeksu pracy w sposób oczywisty znajdują bowiem zastosowanie do pracownika, wobec którego naruszono zasadę równego traktowania. Za skreśleniem go przemawiają § 4 ust. 1 (zakaz powtarzania norm wynikających z innych aktów normatywnych), oraz § 11 Zasad techniki prawodawczej (zakaz zamieszczenia w ustawie wypowiedzi nienormatywnej).

Przyjmując **poprawkę nr 4** Senat jednoznacznie wskazał, że do postępowań w sprawach dotyczących naruszenia zakazu nierównego traktowania w zatrudnieniu z powodu przynależności do związku zawodowego lub pozostawania poza nim albo wykonywania funkcji związkowej wobec osób nieposiadających statusu pracownika, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy. Jest bowiem oczywiste, że przepisy te stosuje się do postępowań w sprawach dotyczących naruszenia zakazu nierównego traktowania wobec pracowników.

Poprawka nr 5 ma jednoznacznie przesądzić o tym, iż związki zawodowe reprezentują interesy wszystkich osób objętych ochroną związkową. Zgodnie z art. 4 ustawy o związkach zawodowych, związki reprezentują osoby, o których mowa w art. 2 ust. 1 i 3–6, a także bronią ich godności, praw oraz interesów materialnych i moralnych, zarówno zbiorowych, jak i indywidualnych. Ochroną związkową są w świetle tego przepisu objęte następujące kategorie podmiotów: osoby wykonujące pracę zarobkową, emeryci lub renciści, wolontariusze, stażyści i inne osoby, które świadczą osobiście pracę bez wynagrodzenia, odbywający służbę zastępczą oraz funkcjonariusze Policji, Straży Granicznej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz strażacy Państwowej Straży Pożarnej, a także

pracownicy Najwyższej Izby Kontroli. Art. 5 stanowi już jednak, że związki zawodowe mają prawo reprezentowania na forum międzynarodowym interesów jednej tylko kategorii podmiotów: osób wykonujących pracę zarobkową. Podobnie w myśl art. 7, w zakresie praw i interesów zbiorowych związki zawodowe reprezentują wszystkie osoby wykonujące pracę zarobkową, niezależnie od ich przynależności związkowej, z pominięciem innych grup, które są obowiązane reprezentować i bronić na podstawie art. 4.

Poprawka nr 6 przesądza o tym, że zakładowa organizacja związkowa może zajmować się indywidualnymi sprawami osób wykonujących pracę zarobkową innych niż pracownicy. Zgodnie z art. 26 pkt 1 i 2 ustawy o związkach zawodowych w dotychczasowym brzmieniu, do zakresu działania zakładowej organizacji związkowej należy w szczególności:

- 1) zajmowanie stanowiska w indywidualnych sprawach pracowniczych w zakresie unormowanym w przepisach prawa pracy;
- 2) zajmowanie stanowiska wobec pracodawcy i organu samorządu załogi w sprawach dotyczących zbiorowych interesów i praw pracowników.

W art. 1 w pkt 15 noweli zaproponowano zmianę art. 26 pkt 2 w ten sposób, aby do zakresu działania zakładowej organizacji związkowej należało w szczególności zajmowanie stanowiska wobec pracodawcy lub organu samorządu załogi w sprawach dotyczących zbiorowych interesów i praw osób wykonujących pracę zarobkową. Pozostawienie bez zmian art. 26 pkt 1 oznaczałoby, że zakładowa organizacja związkowa nie może zajmować się indywidualnymi sprawami osób wykonujących pracę zarobkową innych niż pracownicy, co w świetle zmienionego art. 4, nie było jak się wydaje zamierzeniem ustawodawcy.

Poprawka nr 7 zmierza do zapewnienia należytej precyzji przepisowi karnemu. Zgodnie z art. 35 ust. 2¹ pkt 3 ustawy o związkach zawodowych (art. 1 pkt 26 lit. b noweli), kto w związku z pełnioną funkcją związkową w celu uzyskania uprawnień zakładowej organizacji związkowej, reprezentatywnej zakładowej organizacji związkowej, międzyzakładowej organizacji związkowej lub reprezentatywnej ponadzakładowej organizacji związkowej podaje w informacji wskazanej m.in. w art. 34² ust. 1, liczbę członków organizacji związkowej wyższą niż wynikająca ze stanu faktycznego, podlega grzywnie. Przepis ten wymaga zdaniem Senatorów korekty, ponieważ w art. 34² ust. 1 nie ma mowy o jakiegokolwiek informacji, natomiast norma statuująca odpowiedzialność karną powinna się charakteryzować szczególną precyzją.

Poprawką nr 8 Senat dostosował ustawę o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego do zmian przyjętych w ustawie o związkach zawodowych. W art. 15 noweli zaproponowano korekty w ustawie z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego. Sprowadzają się one jednak tylko do zmian w zakresie ustalania reprezentatywności organizacji związkowych i organizacji pracodawców wchodzących w skład Rady.

Mimo więc, iż dla potrzeb ustalania reprezentatywności organizacji uczestniczących w Radzie Dialogu Społecznego, będzie się brać pod uwagę wszystkie osoby wykonujące pracę zarobkową, z formalnego punktu widzenia Rada pozostanie forum trójstronnej współpracy strony pracowników (w wąskim rozumieniu Kodeksu pracy), strony pracodawców (również w wąskim rozumieniu Kodeksu pracy) oraz strony rządowej (art. 1 ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego). Dodatkowo, w świetle nie zmienionych art. 22 ust. 1 oraz art. 23 ust. 1 tej ustawy, przedstawiciele organizacji związkowych, których reprezentatywność będzie ustalana biorąc pod uwagę wszystkie zrzeszone w nich osoby świadczące pracę za wynagrodzeniem (także na innej podstawie niż stosunek pracy), reprezentowałyby wyłącznie pracowników sensu stricto – osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy.

Poprawka nr 9 wprowadza do ustawy przepis przejściowy, na podstawie którego dotychczasowe reprezentatywne organizacje związkowe i reprezentatywne organizacje pracodawców utrzymają swoją reprezentatywność w rozumieniu przepisów ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego. W związku ze zmianą art. 23 i art. 24 tej ustawy – przepisów stanowiących podstawę do ustalania takiej reprezentatywności, Senatorowie mieli wątpliwości co do statusu organizacji reprezentatywnych po wejściu noweli w życie.

Poprawką nr 10 Senat zmienił termin wejścia ustawy w życie – z sześciu miesięcy od dnia jej ogłoszenia – do dnia 1 stycznia 2019 r. Poprawka taka upraszcza sposób wejścia w życie przepisów mających wpływ na sytuację prawną bardzo szerokiego kręgu adresatów – zarówno osób wykonujących pracę, jak i pracodawców.